

KESKKONNAAMET

OÜ Insten Projekt
insten@insten.ee

Teie 12.09.2026 nr 26/1-K

Meie 06.10.2026 nr 6-2/26/13423-5

Täpsustav selgitus riigimaantee nr 19306 Tõlla-Kamali tee km 9,7 asuva Kamali silla ja paisutuse ehitusprojekti kohta

Esitasite Keskkonnaametile¹ täiendava seisukoha ja täpsustuste andmiseks projekteerija (Insten Projekt OÜ) selgitused Pärnu maakonnas Saarde vallas Kamali külas riigitee 19306 Tõlla–Kamali tee km 9,7 asuva Kamali silla² rekonstrueerimise ja Kamali järve paisu uue veelaskme konstruktsiooni ehitamise ehitusprojekti ja keskkonnamõju hindamise (KMH) eelhinnangu kohta³.

Kavandatava tegevuse lõppeesmärk on amortiseerunud Kamali silla lammutamine, Kamali paisu (kood PAIS013020) lammutamine ning Tõlla jõe (VEE1137300) uue silla ehitamine ning uue eraldiseisva paisu ehitamine (sh kalapääsu rajamine), et tõsta liiklusohutuse taset, sõidumugavust ja parandada silla kandevõimet. Põhjalikumalt paisu ümberehituse ja kalapääsuga kaasnevaid mõjusid hinnatakse vajadusel eraldi teise projekti raames. Keskkonnaamet andis 11.09.2026 kirjaga nr 6-2/26/13423-3 (edaspidi 11.09.2026 kiri) arvamuse ehitusprojekti ja KMH eelhinnangu kohta.

Selgitate, et käesoleva projektiga ehitatakse uus sild ja paisu uus veelaskme konstruktsioon koos põhiprojekti ette nähtud kaasnevate töödega. Rõhutate, et kalapääsu ja täpsem paisu lahendus rajatakse eraldi projekti koosseisus. Lisaks palute kinnitada oma kirja punktis 2 esitatud etapiivisilise käsitluse sobivust või täpsustada, milline ihtüoloogi hinnang on vajalik juba silla ja veelaskme projekti menetluses. Keskkonnaamet on tutvunud projekteerija selgituste ja täpsustustega. Järgnevalt selgitame täiendavalt eelnevas kirjas esitatud märkusi ning täpsustame üksikasju, millega projekti täiendamisel ning edaspidises ehitusloa menetluses arvestada:

1. Põhiprojekti seletuskirja p 3.10.7 (lk 15) kohaselt tehakse ka paisu olemasolevate konstruktsioonide osalisi lammutus- ja taastamistöid, rajatakse raudbetoonist kaitsekiht, asendatakse ülevoolupaisutagune plaat. Põhiprojekti seletuskirja p 3.10.8 (lk 15) kohaselt kavandatakse antud projektiga Kamali järve paisu uue veelaskme konstruktsiooni ehitamine. Silla ava on omakorda profiilterasest postidega jagatud kuueks võrdseks vaheks. Ühe ava laius on 1,27 m. Seega silla rekonstrueerimisel eelnimetatud tööde tegemiseks on vajalik alandada paisutustaset. Seetõttu on Keskkonnaamet seisukohal, et kui eelnimetatud tööde tegemisel alandatakse veetaset, ei ole mõistlik veetaset uuesti tõsta, et hiljem kalapääsu rajamisel tekiks taas vajadus veetaseme alandamiseks. Mida kompaktsemalt tööd teostatakse, seda väiksemad on keskkonnahäiringud (nt vee kvaliteedi ajutine halvenemine ja vee-elustiku häiring). Seega olenemata, kas tegemist on ühe või kahe eraldi koostatud projektiga, ei ole keskkonna seisukohast neid õige eraldada, kuna need moodustavad ühtse terviku. Seetõttu soovib Keskkonnaamet kaaluda paisu rekonstrueerimist ja kalapääsu rajamist ühel ajaperioodil.

¹ Registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 14.09.2026 nr 6-2/26/13423-4 all.

² Katastritunnus 71101:004:0041.

³ Koostaja: Hendrikson ja KO (töö nr: 26005363, 07.07.2026).

2. Põhiprojekti seletuskirja p 3.10.8 (lk 15) kohaselt paigaldatakse silla ava külge profiilterasest postid, mille külge omakorda paigaldatakse puitkilbid. Seega palume selgitada, kas paisu põhjalikum ümberehitamine peale Kamali silla remonttööd on võimalik nii, et uut silda ei ole enam vaja avada või midagi näiteks eest ära tõsta, sest vesiväravad rajatakse silla ava külge.
3. Täpsustuseks eelmisele kirjale. Silla rekonstrueerimiseks ei ole vaja veeluba ega veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringut (veeseadus § 188 lg 1 p 12 ja § 196 lg 2¹ p 2). Juhime aga tähelepanu sellele, et keskkonnariskiga tegevuse registreeringut on vaja tegevusteks, mis kaasnevad paisu rekonstrueerimisega, kui selle käigus toimub tahkete ainete paigutamine veekogusse (ülavoolupaisutagune plaat, paisu uue veelaskme konstruktsiooniehitamine, profiilterasest postid jne.) veekogusse või veekogu süvendamiseks või setetest puhastamiseks alates mahust 5 m³ (veeseadus § 196 lg 2 p 2, 3¹ ja 5¹).
4. KMH eelhindangus ei ole käsitletud ehitusaegseid võimalikke mõjusid (veetaseme alandamisel sette alla kandumise mõjud, vee-elustikule kaasnevad ajutised mõjud ehitusaegsel perioodil, tööde teostamise mõju veekeskkonnale (kuidas töid planeeritakse jões, veekeskkonnas) kõigis etappides. KMH eelhindangu ptk-s 5 on esitatud soovitatavad leevendusmeetmed aga puuduvad leevendusmeetmed sette alla kandumise vältimiseks (nt kasutada heljumi edasikandumise vältimiseks näiteks tõkkekardinaid, settepuudureid vmt) ja vee-elustikule tekkida võivate häiringute vähendamiseks osas (nt veetaset ei tohi alandada ja töid veekogus ei tohi teha kalade aktiivsel kude- ja rändeajal 15.03-31.05. Soovituslik on vooluveekogudes vältida veesisesid töid ka 15.09.-31.12. Tööde tegemisel tuleb vältida vee-elustiku kahjustamist. Kui tööde tõttu jääb vee-elustik kuivale või lompidesse lõksu, tuleb need vette tagasi tõsta jne). Palume eelmainituga arvestada KMH eelhindangu täiendamisel ja ajakohastamisel ning ehitusloa menetluses otsuse eelnõu koostamisel.
5. Keskkonnaamet on ekslikult oma 11.09.2026 kirja punktis 5 nimetanud luba nr KL-522225. Tõlla jõe paisutamiseks Kamali paisul on väljastatud keskkonnaluba nr L.VV/327034.
6. Keskkonnaloas nr L.VV/327034 ei ole seatud kalade läbipääsu nõuet. Kuid loa tabelis V9 punktis 12 on kirjas, et kui seire tulemusel või muul viisil selgub, et on vajalik tagada kalade läbipääs, muudab keskkonnaloa andja keskkonnaluba ja seab vastavalt olemasolevale teabele kalade läbipääsu tagamise nõude. Seega lähtutakse kalapääsu nõude seadmisel seire andmetest või muudest uuringutest ning lisaks ka veemajanduskava meetmetest. Loa muutmisel 2023. aastal ei käsitletud uuringut „Pärnu jõestiku elupaikade taastamine“. Uuringu kohaselt torbikupüükide abil tõestati jõesilmu levik mööda Tõlla jõe 1,9 km ulatuses kuni Kamali paisuni (105,4 km merest).

Keskkonnaameti peadirektori asetäitja 09.05.2022 korraldusega nr 1-3/22/195 on kinnitatud Jõesilmu (*Lampetra fluviatilis*) kaitse tegevuskava (edaspidi tegevuskava)⁴. Tegevuskava kohaselt on Eesti tingimustes oluline jõesilmu kaitsekorralduslik meede säilitada ja parandada koelmute ja jõeliste elupaikade kvaliteeti ning tagada rändeteede avatus nende ja jõesilmu muude elupaikade vahel. Jõesilmu soodsa seisundi tagamine Eestis pole selliseid eesmärke täitvate tegevuste puudumisel võimalik. Eesmärgi saavutamine eeldab ennekõike rändeteede taasavamist paljudel jõgedel.

Tegevuskava punkti 5.2. kohaselt saab jõesilmu seisundit Eestis lugeda jätkuvalt soodsaks, kui kõigis teadaolevates jõesilmu jõgedes on loodud tingimused asurkondade levialade kahanemise vältimiseks ja tagatakse jõesilmu leviala taastumine ning elupaikade kaitse vastavalt Pärnu jões ja jõestikus, kus on lõpuni viidud avamised jõesilmu rändeks.

Lisaks on erinevate seire perioodide käigus esinenud Tõlla jões ka teisi kalaliike: viidikas, ojasilm, trulling, haug, särg, ahven, lepamaim, luts, võldas, hink, turb, rünt, nurg. Tuleb arvesse võtta, et rändevõimalused pole vajalikud vaid siirdekalaadele. Tegelikult sooritab jõgedes rändeid enamik seal elunevaid kalaliike. Erandiks on vaid mõned territoriaalse eluviisiga väiksed bentilised kalad (võldas, trulling). Regulaarsete rännete kõrval on kalade jaoks oluline ka liikumisvõimalus asuala

⁴ Jõesilmu (*Lampetra fluviatilis*) kaitse tegevuskava: <https://eelis.ee/getdok/493632648>.

piires. Rändetõkete puudumine võimaldab hävinud asurkondade taastumist ning levila (taas-) laiendamist. Üks arvukas ning ulatusliku levialaga asurkond on aga alati elujõulisem kui mitu väikesearvulist ning üksteisest isoleeritud asurkonda sama leviala piires („Tõkestusrajatiste inventariseerimine vooluveekogudel kalade rändetingimuste parandamiseks“ (töö nr 0712; Tartu 2013, punkt 2.6.3., lk 44))⁵.

Euroopa Liidu veepoliitika raamdirektiivi eesmärk on saavutada ja säilitada veekogude hea seisund, samas kui looduse taastamise määrus seab eesmärgiks taastada jõgede ühendatus ja vabalt voolavad veed. Nende eesmärkide toetamiseks koostas Keskkonnaagentuur 2026. aastal paisude prioriseerimise metoodika⁶. Metoodika alusel hinnati paisude olulisust veekogumite seisundi parandamise, vee-elustiku kaitse ning jõgede ühendatuse taastamise vaates. Tulemuseks on paisude prioriteetsusjärjestus tabel ([paisude prioriseerimine.xlsx](#)), mida kasutatakse veemajanduskavade meetmete planeerimisel, saavutamaks vooluvete hea seisund. Tabelis on Kamali pais oluliseks koormuseks veekogumite seisundi parandamisel. Kamali pais prioriteetsuse klass koondskoori alusel on hinnatud kõrgeks. Kõrgem klass viitab suuremale potentsiaalsele mõjule vooluveekogude seisundi ja siduse parandamisel.

Seega lähtuvalt eelnevast infost on vajalik Kamali paisul tagada kalade läbipääs ja suure tõenäosusega seatakse uue veemajanduskava perioodil Tõlla jõe üheks seisundi parandavaks meetmeks kalade läbipääsu tagamine Kamali paisul.

7. Kui kalapääsu ei lahendata koos silla rekonstrueerimise/uue silla ehituse ja paisu uue veelaskme konstruktsiooniga, siis kaasata ihtüoloog kalapääsu edasise projekteerimise etapis, enne kalapääsu lahenduse lõplikku valikut. Selles etapis tuleb hinnata kalapääsu sobivust Tõlla jõe kalastikule, võrrelda alternatiive ning määrata toimimiseks vajalikud tingimused. Projekti materjalid peavad käsitlema Keskkonnaameti 11.09.2026 kirjas vee ja vee-elustiku osas välja toodud täpsustusi, selgitusi ja nendega seotult küsitud andmeid.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Helen Manguse

juhataja

keskkonnakorralduse büroo

Teadmiseks: Transpordiamet, Saarde Vallavalitsus

Margit Karu 5695 1985 (vesi, paisud)

margit.karu@keskkonnaamet.ee

Karl Markus Wahlberg 5885 7049 (keskkonnakorraldus)

karl.wahlberg@keskkonnaamet.ee

⁵ II hange: 919 tõkestusrajatise inventeerimine, Tabel KK-2 – tõkestusrajatiste mõju hinnang kalatsikule ja lahendused olukorra parandamiseks. Arvutivõrgus kättesaadav: <https://keskkonnaagentuur.ee/tokestusrajatiste-inventariseerimine-vooluveekogudel-kalade-randetingimuste-parandamiseks#ii-hange-919-tokest>.

⁶ <https://keskkonnaportaal.ee/et/paisude-prioriseerimise-metoodika>